

ПЕСЕН ЗА СИД ОТКЪСИ

Превод от испански: Александър Муратов, Атанас Далчев, 1978

chitanka.info

ИЗГНАНИЕТО НА СИД

Сид плачеше и сълзи проливайки два реда,
назад глава обръща и спира се да гледа
отворените порти, вратите без ключалки,
опразнените прелки, без скъпи наметала
и без соколи ловни, сменили си перата.

Мой Сид^[1] въздъхна с мъка дълбока на душата,
мой Сид така разумно и скромно заговори:
„Хвала теб, Отче, който си на небето горе!
Това ми в своята злоба скроиха враговете.“

Отпуснали юздите, пришпорваха конете.
Видяха вдясно гарван, в Бивар^[2] когато бяха,
а влизайки във Бургос, отляво го видяха.
„Добра поличба, Фанес^[3], прокудени сме, мили,
но с почест ще се върнем ний някой ден в Кастилия.“

Мой Сид Родриго Диас в град Бургос вече влезе,
а заедно със него шестдесетина флага;
жени, мъже да гледат излязоха веднага,
бургоски и бургосци от порта и прозорец
надничаха със сълзи, потиснати от горест.
Едно и също нещо устата им говорят:
„Би бил васал чудесен, да бе добър сеньорът.“

Подслон му биха дали, но никой смелост няма,
че е на крал Алфонсо^[4] омразата голяма:
преди нощта във Бургос пристигна грамотата
със кралската забрана и кралските печати...
да не приема никой мой Сид Родриго Диас,
подслон ако му някой предложи, нека знае,
че си имота губи, очите на лицето
и още на душата спасението свето.
Добрите християни, покрусени, скърбяха,
стоеха мълчаливи и от мой Сид страняха.

Отвън с мой Сид дошлите със властен глас зовяха,
не искаха отвътре онез да отговорят.
Мой Сид пришпори коня, достигна до вратата,
от стремето крак вдигнал, заудря по вратата,
но тя не се отвори — заключена бе здраво.

Едно момиче малко пред него се изправи:
„Къде, Кампеадоре!^[5] Препасахте вий меча!
Не позволява кралят; дойде писмо таз вечер
със кралската забрана и кралските печати.
Не смеем да отворим сега пред вас вратата,
че инак ще загубим имения и къщи,
очите на лицето, душа и тяло също.
Сид, от бедата наша вий нямате печала,
но нека ви закриля Творецът всемогъщи.“
Това детето каза и се прибра във къщи.
Мой Сид разбра, че милост към него няма краля.
Потегли от вратата, през Бургос той пришпори,
спря пред „Света Мария“^[6] и слезе там от коня,
и коленопреклонно молитва тихом стори.

СИД СЕ ПРОЩАВА СЪС СВОИТЕ

Нощта преваля бавно и утрото настава.
С петлите дважд пропели конете оседлават.
Камбаната припряно за служба зазвъня.
Към църквата Сид тръгна със своята жена.
Там пред олтара доня Химена^[7] пада ничком:
от все сърце тя моли Създателя на всичко
да пази милостиво Кампеадор от зло.
И службата завършва с молитвата ведно.
От църквата излизат, за тръгване се стягат.
За сбогом към Химена мой Сид ръце протяга
И плачейки, Химена целува му ръка.
А той към своите щерки обръща се така:
„На бога ви предавам, небесния баща!

Разделяме се днеска, кой знае други път
дали пак ще се случи да ни сбере живота?“
Те плачат всички — с плач, какъвто не е видял
до днес светът,
изтръгват се едни от други подобно нокът от месото.
Мой Сид със своите хора приготвя се за път,
потегля подир всички, възвил назад глава.
Минайя Алвар Фанес му казва натъжен:
„Сид, де е твойта храброст? В добър си час роден!
За похода да мислим, ти остави това.
Ще се превърнат в радост тъги и тежък гнет.
Души ни даде господ, ще ни даде съвет.“
И хванали юздите, те изведнъж препусват:
навършваше се срокът страната да напуснат.

(1140)

[1] *Сид* — иде от арабското *сиди*, което значи господин. Сид е прозвище на Диас де Бивар (1043–1099), историческо лице с легендарна слава между християни и маври във времето на Санчо II (1065–1072). Среща се често в испанските грамоти пред имената на испанските господари, които имали васали мюсюлмани. ↑

[2] *Бивар* — сега малко селце, недалеч от град Бургос, където били владенията на Сид, който взел името на селото като свое прозвище. ↑

[3] *Алвар Фанес* — както свидетелствуват историческите документи от 1097 и 1107 година, е бил областен господар на град Сорита и знатно лице в двореца на Алфонсо VI. ↑

[4] *Алфонсо* — думата е за крал Алфонсо VI (1030–1109), крал на Кастилия и Леон. ↑

[5] *Кампеадор* — второ име на Сид — значи победител, шампион, боец. Така арабите наричали Сид и от тях името преминало у кастилците. От XIV в. загубило значението си и останало само като второ име на героя. ↑

[6] *Света Мария* — така поетът е назвал катедралата на град Бургос, която крал Алфонсо VI построил през 1075 върху палата на своя баща Фернандо I. Сегашната бургоска катедрала е от XIII в. ↑

[7] *Дон я Химена Диас* — съпруга на Сид. Дъщеря на граф Овиедо и племенница на Алфонсо VI. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.